

KOMUNISTOV V OBČINI

Treba bi bilo narediti pregled nad vso problematiko in na podlagi le-te najbrž reči, da je treba spremeniti tudi nekatere predpise, če hočemo na tem področju hitreje napredovati. Nujno pa je, da to problematiko končno spravimo z dnevnega reda.

Pred leti smo, prav gotovo zelo upravičeno, pokazali na socialne razlike, ki nastajajo v naši družbi. Tovariš HAFNER se je takrat angažiral in na konferenci smo sprejeli stališča do najaktualnejših problemov, ki so izhajali iz socialne diferenciacije. Te smo do danes že uspeli rešiti. Danes pa je stanje verjetno tako, da marsikje nastaja nasprotje. Iz nekaterih delovnih organizacij npr. slišim, da zasluži nekvalificirani delavec toliko in toliko, noče se pa kvalificirati, da bi prejemal boljši dohodek kajti z boljšim dohodkom bi izgubil otroški dodatek in druge ugodnosti! S tem ljudje prav gotovo ne stimuliramo, da bi se izobraževali, da bi bila produktivnost večja in da bi bili rezultati gospodarjenja boljši. Na kongresu bomo morali spregovoriti, da bomo kreirali socialne ugodnosti na način, ki bo pospeševal produktivnost dela.

Gospodarska situacija v Jugoslaviji je dosti težka. Ni je možno reševati le z administrativnimi ukrepi in angažiranjem partije za stabilizacijske ukrepe. Začeti moramo boj za večjo produktivnost dela, tako posameznika kot družbene celote. Pri tem je bistveno, kakšen sistem nagrajevanja bomo sprejeli. Prišli smo v tako situacijo, da ljudje, ki bi morali biti ustvarjalci, iniciatorji svojih idej itd., niso za to zainteresirani. Ob razpisih za prosta delovna mesta npr. direktorjev, ljudje, ki bi ta mesta lahko sprejeli, tega nečejo. Raje so na manj odgovornih mestih, ker je tem lažje, ker se ni treba angažirati, razlike v plači pa so relativno majhne. Prave stimulacije za večjo produktivnost dela torej ni. O teh stvarih moramo pričeti razpravljati, in sicer tako, da bodo tisti, ki več prispevajo, tudi več dobili.

Skupne naložbe

Pri nas je še vedno tendenca zadržati delavca pri plačilu živega dela. Nič drugače ni v kapitalizmu, pa tudi ne na vzhodu. S tem se ne menja vloga delavca kot meznega delavca. Vlogo delavca bomo spremenili, kadar bo ta začel gospodariti, ko bo višek ustvarjene vrednosti začel vlagati v razširjeno reprodukcijo, ko bo pri tem skrbel, kako bo razvijal produktivne sile in ne bo njegova poglavitna skrb, koliko bo »spravil v kuvertu«.

V nekaterih delovnih organizacijah pa so začeli sredstva akumulirati na »kupčke« in nočejo investirati, ker le-to ne pomeni samo večjega dohodka ampak tudi riziko; dodatno pa prevladuje tudi mentaliteta, češ če bo zmanjkalo sredstev za osebne dohodke, bomo manjkajoče vzeli s tistega »kupčka«. To pa je zelo kratkovidna politika. Razvoj mora iti v tej smeri, da bodo delavci vlagali v razširjeno reprodukcijo zaradi jutrišnjega dne, ko lahko sicer pridemo

nobena stvar iti mimo njega itd. To je njegovo pozitivno in je v tem dosežen napredek. Toda bistveno je ali delavec razpolaga z dohodkom, tako da je njegova udeležba pri osebnem dohodku odvisna od vloženih sredstev in dela.

Če včasih pokažemo na to, da se je s partnerji iz drugih republik težko pogovarjati o dohodkovnih odnosih, potem moramo vedeti, da je situacija tudi pri nas precej enaka. Pri tem so npr. v trgovini, kakršna je Mercator prisotni trije momenti: prvi so limitirane cene nekaterih artiklov (npr.

dohodku. Gre za področje, ki mu bomo posvetili vso potrebno pozornost tudi na našem kongresu in mora eliminirati pri delovanju komunistov nasploh.

Sredstva skupnih blagajn v bankah so relativno majhna. Tu so v glavnem veliko večja sredstva hranilnih vlog, sredstva iz emisije, sredstva raznih interesnih skupnosti, depoziti in drugo. Na vsa ta sredstva delavec pravzaprav nima nobenega vpliva, razen do neke mere na sredstva skupnih vlaganj.

pa je nujna tudi uvedba sistema kontinuiranega planiranja.

Kako je z infrastrukturo v soseskah, ki jih zgrajujemo? Ali se ne bi dalo v razmišljanja, o katerih sem že govoril, vključiti tudi to področje problematike, saj je to njih sestavni del? Kdo naj sicer zgradi ceste šole, trgovino, dom za politične organizacije, kulturni dom itd., če ne tisti, ki gradijo stanovanja? Vrednost teh objektov bi morala priti v strukturo cene stanovanja; saj so sicer predpisi še takšni, da bi onemogočajo. Če tega ne bomo spremenili, se bodo ponavljale situacije, da bodo zgrajena le stanovanja, objekti infrastrukture pa ne, čeprav so bili predvideni in projektirani. Te stvari moramo urediti. Ne vem, zakaj se kar naprej jezimo nad nečim, kar lahko sami spremenimo, saj posedujemo škarje in platno.

Vloga in položaj ZK

V zvezi s tem se postavlja tudi vprašanje vloge ZK. Vseskozi trdim, da bi ZK morala biti v središču te problematike, tako v KS in TOZD, da bi morala predstavljati interes krajanov in delavcev v KS oz. TOZD. To je seveda povsem pravilno. Toda komunisti bi morali biti istočasno tudi nosilci skupnega interesa, to se pravi interesa celotnega delavskega razreda. V demokratični razpravi, z močjo argumentov bi se morali komunisti v TOZD in KS bojevati za stališča ZK. Tako bi povezovali parcialne interese krajanov in delavcev z interesi družbe kot celote, ker ni rečeno, da sta ta interesa vedno identična. V primeru, da bi dopustili in poslušali samo posamezne interese, bi prišlo do stihijskih odnosov. Zdaj, ko govorimo o novi organiziranosti komunistov, stremimo za tem, da bi bilo načelo: ena TOZD — ena osnovna partijska organizacija, ena KS — ena osnovna partijska organizacija. TOZD pa še niso organizirane tako, kot bi bilo treba. Ista je situacija v krajevnih skupnostih. Ze leta in leta govorimo, da to, kar imamo sedaj, niso tiste krajevne skupnosti, kjer bi bil prisoten interes delavcev oz. krajanov. Dokler pa je stanje tako, bo tudi organizacija ZK nekoliko kompromisna med sedanjo organiziranostjo in med tem, kar bomo imeli. Treba pa je stremeti za tem, da bi do prej omenjenega načela čimprej prišli: ena KS, ena osnovna partijska organizacija, kot ena TOZD — ena osnovna partijska organizacija.

V povezovanju medsebojnih problemov, bodisi v delovni organizaciji, sestavljeni iz več TOZD, bodisi v SOZD ali v plansko poslovni skupnosti, pa se kot metoda dela uporablja sklicevanje komunistov — ali aktivna ali konference komunistov. Konferenca se sklicuje na predlog osnovne organizacije, sklicuje jo občinski komitej; če gre za širšo problematiko pa mestni, medobčinski ali republiški komitej. Prav je, da je taka delovna organizacija, kot je npr. Mercator, ki ima enote po celi Sloveniji, skrb centralnega komiteja, ki naj vodi račune o teh stvareh. O problematiki osnovnih organizacij na teritoriju občine pa vodi račun občinski komitej. Zaenkrat je dovoljena možnost, da se v okviru večje TOZD z velikim številom komunistov formirata dve partijski organizaciji — z namenom, da bo kasneje izvajan pritisk in se bo taka velika TOZD razdelila. Isto velja za krajevne skupnosti. Smisel cele organizacije je v tem, da se ZK v organizacijskem smislu in metodah dela prilagodi družbenopolitičnemu sistemu ter da se prek družbenopolitičnega sistema povezuje z množicami. Naš družbenopolitični sistem vključuje prek vseh delegacij, interesnih skupnosti itd. večstotno naših aktivnih državljanov in če se ZK aktivno vključuje v to sredino, ima pogled nad problematiko, ki lahko z močjo argumentov in stališči ZK v enakopravni razpravi vpliva na druge državljanje, da sprejemajo skupna stališča in odločitve. Poleg tega, da imamo v ustavi zapisano, da je ZK prisotna v organih našega družbenopolitičnega sistema (republika — v predsedstvu, družbenopolitičnem zboru; podobno v občini, kjer je v DPZ prisotna s svojo delegacijo, v družbenih svetih), bomo z delegacijo ZK prisotni tudi v SZDL. Po prilagoditvi organizacijske strukture sindikatov in mladinske organizacije pa tudi v teh, z delegacijami ZK poleg tega, da so v teh organizacijah prisotni tudi komunisti kot komunisti, ki opravljajo svojo partijsko vlogo.

FOTO EDI

sladkorja) pri katerih ni nobenega dohodka; drugi so tisti artikli, pri katerih je trgovina zainteresirana, zaradi položaja teh izdelkov na trgu, pri akumulaciji iz teh proizvodov; tretji pa je tista kategorija blaga, ki gre »za med« in je prisoten moment proizvodne delovne organizacije, ko le-ta noče skleniti sporazuma. Pri prvem odloča država, zato ne more priti do sporazuma s proizvajalci sladkorja, ki nočejo skleniti nobene pogodbe, ker jim država garantira ceno. V drugem primeru je trgovina zainteresirana, da se ne sporazumeva z industrijo, v tretjem pa industrija ni zainteresirana za pogodbeni odnos s trgovino. Poleg tega je treba upoštevati, da je v tem primeru politika cen v rokah zvezne administracije; prav tako politika pri izvozu in uvozu. Na tem področju moramo priti do zakonov. Oba zakona, ki urejata ta področja — zakon o cenah in zakon o zunanji trgovini — sta v izdelavi. V prihodnosti bomo morali priti do tega, da se bo dohodek meril v celotnem reprodukcijskem procesu in da bo vsak, ki sodeluje v tem reprodukcijskem ciklusu, participiral glede na vložena sredstva in vloženo delo. To so stvari, za katere se mora ZK pričeti bojevati v delovnih organizacijah.

Korak naprej mora biti narejen v smeri, da se poveže način planiranja oz. da banka financira tisto, kar je v planih predvideno; po drugi strani pa, da se pričinja vpliv na bančna sredstva skupnih vlaganj.

Planiranje

Planirati bi morali začeti od federacije do občine ali obratno od delovne organizacije navzgor. Planiranje pa je neprestan proces. Vsak misli, da je tisto, kar je v planu napisano, že njegova pravica, da bo namreč dobil s planom predvidena sredstva, ne pa da se plan neprestano spreminja, izpolnjuje v skladu s spremembami, ki nastajajo na svetovnem trgu, v domačih ekonomskih gibanjih itd. Za zadnji plan, postavljen v federaciji, smo vsi vedeli, da je nerealen. Toda zakaj je bil postavljen nerealno? Zato, ker se vedno postavlja visoka stopnja gospodarske rasti in na osnovi tega so napravljena predvidevanja glede dotoka sredstev za proračun in za razne druge potrebe. Potem pa seveda ocenjujemo, da se plan ne izpolnjuje. Sam verja-

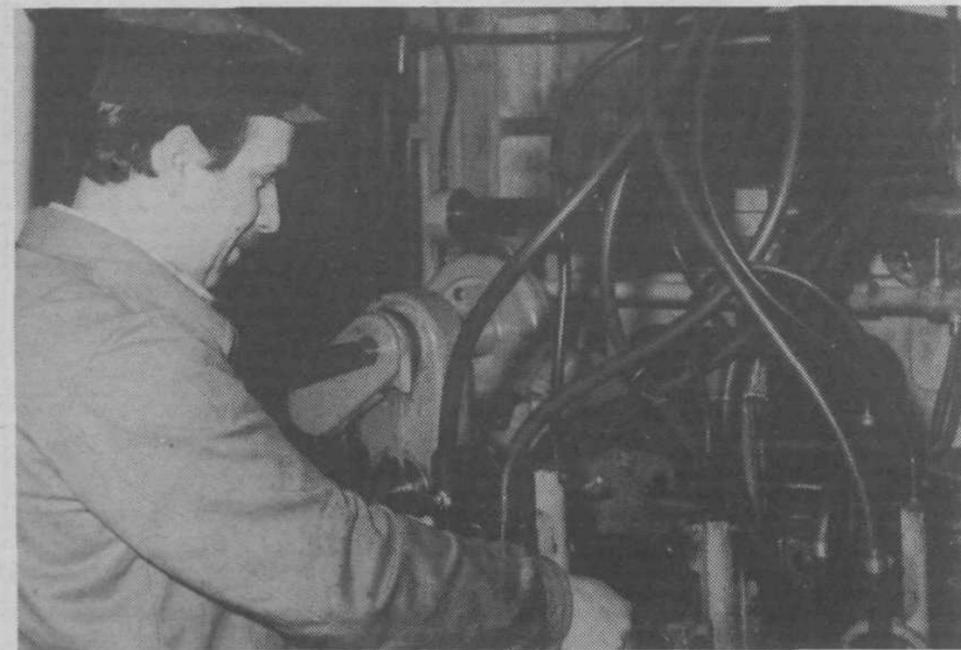

FOTO EDI

v zelo neugodno situacijo. Nujno je, da tako spremenimo gledanje v delovnih organizacijah. Delavci morajo postaviti zahteve, da organizatorji proizvodnje nakažejo razvojne in investicijske programe z vsemi kazalci. Menim, da je na tem področju premalo narejenega.

Vloga delavca je še vedno bolj ali manj zreducirana na večje njegove demokratične pravice v tem, da glasuje, dobi informacijo, da ne more

Odnosi med skupnimi službami in TOZD

Zelo malo je primerov, kjer so ti odnosi rešeni tako, da so skupne službe nagrajevanje po svojem vložnem delu in sredstvih v skupnem

mem, da se plan ne izpolnjuje predvsem:

- ker je nerealno postavljen,
- ker se menja situacije na svetovnem trgu (vidimo, da je na svetovno tržišče čedalje težje prodreti brez večje stimulacije izvoza),
- zaradi sprememb na domačem trgu.

Rebalansi planov so torej nujna posledica naštetih vzrokov, prav tako

Zato se bomo morali reorganizirati tudi v občini. Začeli bomo pogovore, tako da dobimo mnenje iz občin.

V centralnem komiteju se bomo organizirali tako, da bo predsedstvo štel 15 do 17 članov, vendar ne bo imelo več izvršnega komiteja, ampak sekretarja, ki bo povezoval samostojne izvršne sekretarje. Ti pa ne bodo člani predsedstva, ampak člani CK. Po svojem delu pa bodo odgovorni za področja dela komunistov v SZDL, sindikatih, v skupščini, RTV itd. Tako bo ZK preko izvršnih sekretarjev imela pogled v celotno družbenopolitično problematiko naše družbe. Pri predsedstvu bomo imeli še 8 do 10 komisij, ki bodo sestavljene iz 9 do 11 članov (komisija za družbenoekonomske odnose in družbenopolitični sistem, komisija za šolstvo, kulturo in prosveto, komisija za zdravstvo, komisija za zgodovino delavskega gibanja, komisija za LO,

novim članom posredujemo prakso, in sicer skozi angažiranje, ne pa z organiziranjem seminarjev. Potrebno je, da jim v praksi posredujemo potrebno teoretično znanje. Bistvo je v tem, da od vsakega novega člana zahtevamo, naj bo aktiven borec za socialistični samoupravni položaj delavca. Na takih ljudeh bi bilo treba graditi kadrovske politike, o kateri sicer dosti govorimo, ko pa je potrebno nekatere stvari realizirati, nam zmanjka predlog in idej. Vsekakor povečanje števila članov ZK narokuje večjo odgovornost komiteju in osnovnim organizacijam.

Glede borcev bi bilo treba formirati komisijo, sestavljeno iz članov starejših komunistov, ki naj bi s svojimi bojnimi tovariši razčistila odnose. Če so ljudje šli iz ZK, ker se v času liberalizma niso strinjali s politiko, kakršna je bila posebno tukaj v Ljubljani, potem moramo na nek način spraviti te člane nazaj v ZK.

Razpravljavci so segli na najrazličnejša področja življenja in dela v naši družbi.

Stane KEBER je razpravljal o problemih črnih gradenj, nastalih iz življenjskih potreb občanov, a do danes je njihov status še vedno nerešen.

Franc REJC je usmeril pozornost na spreminjanje položaja delavca v naši občini, osveščenost delavcev in izobraževanje ter na problem odhajanja delavcev iz proizvodnje.

Stane MELJO je govoril o demokraciji delavca — proizvajalca, ki da je je zanj še vedno premalo, da pa je široka za vodstvene in vodilne, torej za tiste, ki demokracijo izkoriščajo.

Marijan MOŠKRIČ pa se je poglobil v vpliv delavcev, ki da ga je čutili v občinski skupščini oz. v zboru združenega dela. Pri uveljavljanju delegatskega sistema so problemi in slabosti, a so tudi tudi drugod; vendar so vidni tudi uspehi.

Predhodne obravnave gradiv niso vedno v delegatskih bazah. Dotaknil se je še dogovarjanja in enotnosti v Ljubljani, odpravljanja neučinkovitosti (birokratskih odnosov) ter širjenja strokovnih služb in upravnih organov. Govoril je o potrebi novih osnov in kriterijev za višino sredstev splošne porabe.

Metod JURČIČ je opozoril, da pri izbiri delegatov delamo napako, ker nekatere občane preveč obremenjujemo, tako da je ogrožena uspešnost dela. Pri gradnji stanovanjskih sosesk je treba bolj poskrbeti za spremljajoče objekte, za celotno infrastrukturo.

Saša ŠKRLJ je govoril o uspešnosti pri zainteresiranosti širokega kroga delavcev za prenašanje stališč na samoupravne organe. Zbori delovnih ljudi bi morali dejansko biti odraz njihovih hotenj.

Lojze CEPUŠ je informiral navzoče, da v Gradisu posvečajo veliko pozornost izobraževanju delavcev in možnosti njihovega razvoja. To je vzrok zmanjšanja fluktuacije. Dobro sodelujejo s krajevno skupnostjo tako v materialnem kot v drugih pogledih.

Polde MAČEK je ugotavljal, da se zmanjšuje vpliv poslovnih struktur, krepi pa se vloga delavca. Pri planiranju v delovnih organizacijah je velik problem pomanjkanje ustreznih delavcev. Dalje se je v razpravi dotaknil še problemov gradnje sosesk po enotnem konceptu usmerjene gradnje, ki da je bila pred leti tudi dogovorjena, danes pa imajo isti ljudje, ki so takrat zanje glasovali, največ pripomb.

Nekatere avtorizirane razprave bomo objavili v naslednjih številkah Naše skupnosti.

komisija za delo z zdomci itn.). Jedro komisije bodo tvorili člani CK. Komisije bodo, na osnovi dnevnih redov, na svoje seje vabile komuniste, ki se spoznajo na obravnavano problematiko. Torej komisija ne bo stalni aktiv. Če bo na dnevnem redu npr. problematika šolstva, bodo pač vabljeni komunisti, ki se s strokovnega vidika ali iz svoje prakse razumejo na to problematiko. Na osnovi razprave bo prišlo do stališč, ki jih bo potem predsedstvo CK posredovalo ali partijskim organizacijam ali pa prek delegacij, ki delujejo v SZDL in podobno, v te organizacije. Podobno bi bilo treba narediti tudi v občinah, da bi bil tudi komitej tako organiziran in bi bili njegovi člani zadolženi za posamezna področja, pri občinski konferenci pa bi imeli komisije.

VIII. kongres ZKS

enako, kot je to predvideno pri predsedstvu CK.

Tak je koncept organizacije, ki je seveda šele osnova za razpravo. Kasneje bo potrebna sinhronizacija z organizacijo jugoslovanskega partijskega vrha. V glavnem pa bomo iskali rešitve vejejno v tej smeri. To pa zahteva od komunistov, ki bodo v občinskem komiteju, skupaj z občinsko konferenco, več angažiranosti.

Članstvo ZK

Tu je dosežen velik rezultat, ki pa zahteva tudi večji napor, da vsem

Ljudska obramba — vseljudsko gibanje

Za organiziranost ljudske obrambe smo precej storili. Dobro smo oboroženi, imamo dobre, pomlajene enote. Gledati pa moramo, da se ne bomo ustavili na oboroženem delu ljudske obrambe in družbene samozasčite, ampak da bomo le-to spremenili v gibanje, tako kot je bila OF med vojno: narodnosvobodilno gibanje, ki je vključevalo otroke, žene, starejše ljudi, borce itn., ki so vsi zbirali orožje, informacije, obleke itd. Približno tako moramo zdaj organizirati to gibanje v okviru SZDL. Samo če bomo imeli to gibanje organizirano, se bomo lahko uspešno posluževali redne armade in ljudske obrambe pri obrambi našega družbenega sistema, pri morebitni totalni okupaciji pa vodili bitko proti okupatorju. V boj za samoupravni socialistični sistem mora ZK voditi tako politiko, da bodo množice za tak sistem, kajti šele to je garancija, da bi v takem spopadu lahko vzdržala redna armada in ljudska obramba. Starojugoslovanska vojska je propadla, ker se ljudje niso bili pripravljeno bojevati za buržoazno Jugoslavijo, ki je dušila narod.

Stvari pa moramo razdeliti tudi tako: eno so priprave za redno vojskovanje (organizacija dela v delovnih organizacijah ipd.), drugo pa so priprave za drugo fazo, kajti ob morebitni okupaciji okupator ne bi pustil, da bi mi vodili tovarne. Zato se bomo morali v danih razmerah znajti, da se bomo oboroževali in delali v okviru možnosti tisto, kar bomo rabili za tako oboroženo bitko (organizacija prehrane ipd.). Bistveno je torej, da se čimprej organiziramo kot gibanje za samozasčito v okviru SZDL pod vodstvom partije.